ACTIVITATEA POLITICO-DIPLOMATICĂ A LUI VASILE ALECSANDRI

Prof.univ.dr. Constantin IORDACHE

The diplomat and writer Vasile Alecsandri was gifted with the power of understanding with intelligence the meanings of life and words.

He was a very skilled rhetorician and a perspicacious analyst of his time. He militated for the affirmation of the human rights.

In that admirable epoch of Romanian rebirth he fulfilled with abnegation his diplomatic missions. Also, he identified the imperatives of that historical event and acted to protect the national interests.

Marele scriitor Vasile Alecsandri s-a afirmat, în momentele istorice importante ale secolului al XIX-lea, ca personalitate proeminentă a diplomaţiei româneşti.

În perioada cuprinsă între anii 1834-1840 Vasile Alecsandri şi-a completat studiile la Paris, unde a urmat cursuri de medicină şi de drept. A revenit în Moldova sub înrâurirea unor idei de libertate şi egalitate afirmate şi consacrate în spaţiul Europei Occidentale.

Între anii 1815 – 1856, Austria a dominat viaţa politică europeană. Pentru Maternich (cancelarul austriac), combinaţia ideală de acţiune era aportul Marii Britanii pentru integritatea teritorială imperială şi sprijinul armatelor ruse pentru rezolvarea crizelor interne din alte teritorii.

Maternich, un produs al raţionamentului kantian, nu era adeptul legiferării drepturilor omului. El invoca exemplul Revoluţiei franceze care a debutat prin promovarea drepturilor omului şi s-a finalizat prin domnia terorii.

Anul 1848 a reprezentat un moment istoric marcat de acţiunile revoluţionare manifestate în oraşele importante al Europei (Paris, Viena, Milano, Berlin).

Impunerea treptată a celor două principii afirmate prin tratatele westphalice (1648): principiul suveranităţii; principiul egalităţii statelor şi care prefigurau o nouă dimensiune în planul relaţiilor internaţionale.

Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Ioan Cuza, Alecu Russo şi ceilalţi exponenţi ai curentului paşoptist au criticat starea gravă a

sistemului social din Moldova. Ei au activat pentru iluminarea poporului şi asigurarea regenerării socio-culturale.

Tinerii reformişti moldoveni, munteni şi transilvăneni au colaborat pentru succesul acțiunilor unor societăți secrete, care vizau afirmarea principiilor democratice şi realizarea unui deziderat istoric – unirea populației româneşti într-un stat unitar.

Vasile Alecsandri, cu aureola lui de scriitor şi fin diplomat, a dezvoltat relații de colaborare cu reprezentanții paşoptişti din Muntenia, pentru afirmarea solidarității naționale.

În urma unei manifestații populare pentru rezolvarea unor doleanțe, în planul reformării sociale, guvernul din Moldova a luat măsuri represive. Alecsandri s-a refugiat în munți, pe domeniile familiei Cantacuzino. El a fost decepționat de eşecul acțiunilor revoluționarilor paşoptişti.

Într-o scrisoare adresată Zulniei Sturdza, Alecsandri se confesa: „Am acționat cu bună credință până la ultimul moment în speranța unei revoluții puternice.

Sunt destul de suferind, cât poate fi un om care şi iubeşte patria şi care o vede compromisă”.

Alecsandri a participat la Marea Adunare Populară de la Blaj, unde a intrat în legătură cu cele mai reprezentative personalități ale elitei intelectuale româneşti din Transilvania.

În acele momente de efervescență patriotică poetul a publicat, în revista lui Simion Barițiu, poezia „Deşteptarea României” şi manifestul „Protestație în numele Moldovei, a Omenirei şi-a lui Dumnezeu”, materiale care relevau situația gravă din Moldova în planul vieții politico-sociale.

Alecsandri împreună cu Alexandru Ioan Cuza au elaborat două manifeste revoluționare importante: primul „Proclamația adresată moldovenilor” pentru a rezista oprimării exercitate de guvernul Sturdza; al doilea, Programul de reforme intitulat „Principiile noastre pentru reformarea patriei – din 12/24 mai 1848”.

În iunie, Vasile Alecsndri şi Costache Negri au plecat la Cernăuți, în dulcea Bucovină, unde au constituit un Comitet Național şi au desfăşurat o intensă corespondență cu revoluționarii din Moldova şi Muntenia. Ei militau pentru anularea prevederilor Regulamentelor organice, elaborarea unei Constituții naționale şi desființarea protectoratului exercitat de Rusia.

Regulamentul organic, fundamentul juridic al administrației din Moldova acelui moment istoric, contribuise la modernizarea sistemului politico-social, dar nu erau rezolvate problemele majore ale populației, determinând o agravare a contradicțiilor dintre forțele progresiste şi aristocrația conservatoare.

Ideea de unire a Moldovei cu Țara Românească se manifesta cu valențe patriotice profunde.

Vasile Alecsandri şi Costache Negri au trimis o scrisoare lui Nicolae Bălcescu, din partea Comitetului Național, pentru accelerarea procesului unirii celor două țări „Trebuie dară să te înştiințez că dorul cel mai înfocat al nostru, cât şi al unei mari partide din Moldova este unirea Moldovei cu Valahia sub un singur guvern şi sub aceeaşi constituție”.

La 18 iulie, în scrisoarea lui Vasile Alecsandri către revoluționarii din Moldova, se notifica: „Pentru a ne pregăti sprijin puternic în Europa, să ne grăbim a trimite deputați cu protesturi energice şi cereri de ajutor la Dieta de la Frankfurt, la Ministerul din Viena, la Stăpânirea Prusiei şi la Camera din Paris”. Pentru realizarea demersului diplomatic au fost implicați: Ion Maiorescu, cu misiune la Frankfurt, Ion Ghica, la Constantinopol, Al. Golescu la Budapesta şi Vasile Alecsandri, la Paris.

În capitala Franței, Vasile Alecsandri a intrat în contact cu scriitori şi cu reprezentanți marcanți ai presei pariziene, în vederea promovării ideilor de afirmare a valorilor româneşti, pentru realizarea marelui ideal național – unirea principatelor române.

În saloanele celebre din Paris el a pledat pentru cauzele intereselor româneşti, într-o modalitate inteligentă, abilă şi cu rafinament diplomatic.

În anul 1849 a întreprins călătorii la Constantinopol, pentru a participa la adunările diasporei româneşti, unde s-au stabilit misiunile Comitetului Național, organism care activa pentru salvgardarea intereselor poporului român.

Noul domn al Moldovei, Grigore Ghica, adeptul ideilor progresiste europene, a instaurat un regim cu valențe democratice. Moldova, la acel moment istoric, era sub suzeranitatea Imperiului Otoman şi sub influența protectoratului rusesc. Domnitorul a asigurat funcții şi demnități administrativo-politice unor reprezentanți ai elitei de intelectuali paşoptişti. Vasile Alecsandri a fost investit Arhivist al statului, funcția deținută anterior de Gheorghe Asachi.

În anul 1851, scriitorul a fost desemnat membru în Comisia pentru reorganizarea învățământului public în Moldova, organism care a consolidat limba românească, ca limbă principală de învățământ.

Franța, devenită Republică după revoluția din anul 1848, a fost sub conducerea scriitorului Alphonso Lamartine şi a lui Napoleon al III-lea.

În anul 1852, Napoleon al III-lea s-a proclamat împărat al Franței. El a intrat în conflict cu Rusia, deoarece îşi afirma intenția de a deveni protectorul creştinilor din Balcani.

Nicolae Iorga remarca, într-o carte monumentală[1]: „Napoleon al II-lea voia să clădească o nouă Europă, dorea învierea statelor naționale sau completarea lor... să servească interesele catolice în Orient... Napoleon al III-lea

---

[1] Nicolae Iorga, *Stări sufleteşti şi războaie*, Bucureşti, Editura Militară, 1994, p.129.

ar fi dorit şi înaintea războiului cu Austria, din anul 1859, să păstreze ideea unui for internațional cu sediul la Paris, sprijinit pe autoritatea sa”.

În anul 1853, Rusia a ocupat principatele române. Austria a cerut Rusiei, printr-un ultimatum, să-şi retragă trupele din principatele române. Franța şi Anglia a sprijinit Turcia pentru a declanşa război Rusiei. A urmat războiul ruso-turc (Războiul Crimeii între anii 1853 -1856).

Pentru Anglia, avansarea rusească în Balcani (pentru dominarea zonei de strâmtori BOSFOR-DARDANELE), reprezenta o gravă amenințare la adresa intereselor britanice în Marea Mediterană şi în zona Mării Negre.

La momentul reactivării conflictului ruso-turc (Războiul Crimeii, 1855), Vasile Alecsandri s-a deplasat la Paris, cu misiunea de a realiza o atmosferă favorabilă promovării intereselor româneşti.

Ulterior, scriitorul diplomat a plecat la Constantinopol, unde împreună cu Ion Ghica şi C. Negri a elaborat un memoriu cu revendicările Principatelor române, document prezentat la Conferința ambasadorilor – Constantinopol, februarie 1856.

Congresul de la Paris din anul 1856 a reprezentat un eveniment diplomatic de importanță majoră pentru viitorul politic al țărilor române.

Marile puteri europene au urmărit, pe căi politico-diplomatice, să asigure echilibrul de forțe în Orient, iar statele româneşti să dețină un rol important. Reprezentanți de frunte ai intelectualității româneşti au realizat că se profila un orizont luminos în istoria poporului român şi în consecință era necesară intensificarea acțiunilor de afirmare a intereselor româneşti în spațiul european.

Se apropia momentul unei clipe astrale în istoria poporului român – unirea celor două principate.

Prin tratatul de la Paris – 30 Martie 1856, Principatele române erau sub protectoratul celor şapte puteri europene (Franța, Rusia, Turcia, Anglia, Austria, Prusia, Sardinia).

Iosif Constantin Drăgan în cuprinsul unei lucrări[2], „Războiul Crimeii (1853-1856), oferea o primă şansă de afirmare a resorgimentului românesc. Deosebit de favorabil a fost în această epocă sprijinul pe care Napoleon al III-lea l-a acordat cauzei uniunii românilor... Domnitorul țărilor unite, colonelul Alexandru Ioan Cuza (1856-1866), a guvernat în stilul lui Napoleon al III-lea, în special după lovitura de stat din 1864, o lovitură în stil napoleonian”.

Diplomatul român, Dumitru Mazilu, releva într-o carte[3]: ”În urma Tratatului de pace de la Paris – 30 Martie 1856 s-a hotărât neutralizarea Mării Negre, a fost lichidat Protectoratul exclusiv al Rusiei asupra Moldovei, Țării Româneşti şi al Serbiei”.

---

[2] Iosif Constantin Drăgan, *Idealuri şi destine*, Editura Cartea Românească, p.253.

[3] Prof.univ.dr. Dumitru Maziliu, *Tratat privind teoria şi practica negocierilor*, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2006, p.102.

Într-o lucrare[4] elaborată de Institutul de Istorie şi Teorie Militară se afirmă: „Tratatul de pace de la Paris 18-30 Martie 1856 a pus capăt războiului din Crimeea.

Rusia era obligată să înapoieze Moldovei judeţele: Cahul, Ismail, Bolgrad, încorporate în anul 1812. Prin art.26 s-a convenit ca în Principatele române să existe o forţă naţională în scopul menţinerii siguranţei şi asigurării frontierelor".

În anul 1857, caimacamul Nicolae Vogoride, cu acceptul Turciei şi al Austriei, a falsificat rezultatele alegerilor populare, un referendum asupra opţiunilor unioniste ale populaţiei. Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri şi Alexandru Ioan Cuza au elaborat un memoriu pentru informarea Comisiei Internaţionale asupra falsificării rezultatelor electorale, cu argumentări şi dovezi elocvente în acest demers politico-diplomatic.

Graţie eforturilor intelectualilor cu vederi prounioniste, prin publicarea documentelor administrative, care relevau falsificarea rezultatelor scrutinului electoral, cu aportul Franţei, alegerile respective au fost anulate.

Prin Acordul de la Osborne, 11 august 1858, realizat de Napoleon al III-lea şi Regina Victoria, Anglia a achiesat la demersurile diplomatice ale Franţei de a determina acceptul Imperiului Otoman în vederea desfăşurării de noi alegeri pe teritoriul celor două principate româneşti.

Personalităţile marcante ale epocii, cu idei reformatoare unioniste, au înaintat Memorii către Divanurile *ad-hoc* ale Moldovei şi Ţării Româneşti, apelându-se la stipulaţiile textelor din cuprinsul Tratatului de la Paris – 1856, cu o serie de doleanţe, cele mai importante referindu-se la: respectarea drepturilor şi autonomiei Principatelor, conform vechilor Capitulaţii încheiate cu Înalta Poartă Otomană; unirea Principatelor într-un singur stat, sub numele de România; guvern constituţional reprezentativ pentru interesele populaţiei române.

Deoarece Turcia, Austria şi Anglia erau împotriva unirii Principatelor, iar Franţa, Sardinia, Rusia şi Prusia erau de acord, în urma Conferinţei de la Paris 10 august 1858 a marilor puteri europene s-a convenit asupra sintagmei „Principatele Unite Moldova şi Valahia". Cele două state urmau să aibă domni diferiţi, guverne şi adunări legiuitoare separate la Iaşi şi Bucureşti.

Vasile Alecsandri a continuat acţiunile de promovare a intereselor româneşti la Paris, iar succesul demersului său este demonstrat de poziţia favorabilă cauzei unioniste exprimată în ziarele franceze cu tiraje semnificative.

Conferinţa internaţională de la Paris, din anul 1858, deschidea noi orizonturi în planul realizării şi afirmării idealului de unire. Era necesară mobilizarea energiei patrioţilor români, pentru a realiza marele deziderat istoric.

---

[4] Institutul de Istorie şi Teorie Militară, *Apărarea naţională şi Parlamentul României*, Editura MIlitară, Bucureşti 1992, p.28.

Vasile Alecsandri a fost numit secretar de stat, funcție similară ministrului de externe. El a rezolvat divergențele diplomatice cu autoritățile austriece, referitoare la regimul vizelor pentru populația din teritoriile românești.

Prestigiul politic al lui Vasile Alecsandri, dobândit prin abila activitate diplomatică de realizare a premiselor unirii principatelor românești, a fost reflectat prin poziția celei mai influente grupări de intelectuali unioniste de a-l desemna candidat pentru alegerea domnitorului în Moldova.

Marele diplomat nu a candidat, dar a continuat să acționeze pentru afirmarea aspirațiilor sale de înflăcărat patriot.

După realizarea unirii principatelor românești, 24 ianuarie 1859 și dubla alegere ca domnitor a lui Alexandru Ioan Cuza, s-a înregistrat o nouă etapă în activitatea diplomatică a lui Vasile Alecsandri.

Vasile Alecsandri a reprezentat pentru Alexandru Ioan Cuza diplomatul de carieră, omul onest de mare subtilitate și rafinament în arta negocierilor internaționale.

În februarie 1859, desemnat ministru de externe, Alecsandri a călătorit în capitalele importante ale Europei Occidentale pentru a remite scrisori diplomatice, ale domnitorului român, unor personalități politice marcante (Principele Napoleon al III-lea, regele Victor Emanuel, Malmesbury, ministrul de externe englez).

Prin intermediul scrisorilor diplomatice, Alexandru Ioan Cuza cerea sprijinul european pentru recunoașterea dublei sale alegeri ca domn al Moldovei și al Țării Românești.

La momentul de debut, în periplul său de călătorii cu misiuni diplomatice, Alecsandri consemna în notele sale jurnalistice[5]: „Astfel dar, înfășurat în haina serioasă a diplomației, am plecat în misie politică la Paris, la Londra, la Torino ... Aveam mult serioasa și mult delicata însărcinare de a apăra pe lângă cabinetele Franței și Engliterii și a Sardiniei actele săvârșite în Moldova și Valahia la începutul anului 1859 .... Misie importantă! răspundere mare și spăimântătoare! ... Aveam a mă găsi în contact cu capacitățile cele mai recunoscute din Europa, cu oamenii cei mai însemnați!... Nu dar fără griji mă întrebam de voi putea să mă ridic și să mă susțin la înălțimea misiunii mele..."

Pe durata convorbirilor cu Napoleon al III-lea și cu ministrul francez de externe Walewski, diplomatul român a reușit, cu rafinament și elan patriotic, să releve cu succes autorităților franceze cauza unirii principatelor românești. Napoleon al III-lea a promis sprijin tehnico-militar (10.000 de puști, 12 piese de artilerie) pentru dezvoltarea sistemului militar românesc, prin aprobarea a unui credit în valoare de 12 milioane franci. Principele francez a cerut autorităților române să nu se comită abateri de la textul Convenției de la Paris, 1858.

---

[5] *Diplomați iluștri*, vol.II, Editura Politică, București, 1970, Nicolae Corivan; *Viața lui Vasile Alecsandri*, p.251; Vasile Alecsandri, *Călătorii, Misiuni diplomatice*, p.176.

În jurnalul său diplomatic „Istoria misiilor mele politice”, Vasile Alecsandri citează din discursul lui Napoleon al III-lea: „Căutați a vă recomanda Europei prin înțelepciunea reformelor... precum v-ați recomandat prin patriotismul de care ați dat dovadă şi vă pregătiți a nu silui evenimentele, ci a profita de cursul lor”.

La acel moment istoric, Napoleon al III-lea şi regele Sardiniei pregăteau declanşarea războiului cu Austria. Cu sprijinul revoluționarilor unguri, conduşi de Kossuth, se urmărea declanşarea unor focare de instabilitate pe teritoriul Ungariei şi al Transilvaniei. Arsenalul de armamente şi muniție aferentă pentru revoluționarii unguri urma să fie expediat pe Dunăre. De la Galați, expediția militară urma să tranziteze teritoriul românesc până la granița de răsărit a Austriei.

După audiențe la şeful statului francez, Vasile Alecsandri a plecat la Londra. Pentru Anglia politica orientală viza să mențină integritatea unui imperiu turc slăbit, dar binevoitor intereselor economice britanice.

Ministrul englez de externe Malmesbury cerea autorităților române să respecte textul Convenției de la Paris, 1858 şi să nu afecteze suzeranitatea turcă asupra teritoriilor româneşti. El promitea că dacă nu vor apare complicații în relațiile internaționale Anglia va susține recunoaşterea dublei alegeri a domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

Revenit la Paris, Alecsandri a stabilit întâlniri cu personalități franceze politice şi culturale marcante la acel moment istoric. A avut întrevederi fructuoase cu ambasadorul Rusiei la Paris, generalul Kiseleff, fostul guvernator al principatelor române în perioada 1829-1834. Diplomatul român i-a amintit ambasadorului rus de textele, din textul Regulamentului organic, care consacrau principiul unirii politice şi administrative a celor două țări.

Marele cărturar Gheorghe Asachi a avut calitatea de secretar al Comisiei de elaborare a Regulamentelor organice în perioada 1828-1832. În articolele acestor acte normative, primele fundamente constituționale ale poporului român, era inserat ca un deziderat „unirea principatelor dunărene”.

Diplomatul rus l-a asigurat, cu multă prudență, de întreaga sa simpatie pentru cauza românească.

Vasile Alecsandri a plecat la Torino, capitala Sardiniei, unde s-a întâlnit cu ministrul de externe Cavour. Diplomatul italian s-a declarat un simpatizant entuziast al recunoaşterii dublei alegeri a lui Cuza, dar recomanda multă atenție în planul relațiilor internaționale.

Alecsandri a aflat, în acele circumstanțe, despre planul de colaborare militară franco-italian luând act şi de destinația reală a tehnicii militare asigurate de către Napoleon al III-lea, de revolta ungurilor împotriva administrației austriece. A urmat vizita protocolară la regele Victor Emanuel, suveranul Sardiniei.

Generalul Klapka, unul dintre artizanii planului franco-italian, a avut o întâlnire, la Iaşi, 25 Martie 1859, cu domnitorul Alexandru Ioan Cuza.

În urma tratativelor s-au negociat două Convenții. În prima Convenție era stipulată obligația autorităților române de a permite plasarea unor depozite de arme în proximitatea graniței răsăritene cu Austria, în zona oraşului Bacău. În text se făcea referire la tranzacția de tehnică militară cu Franța. Principatele solicitau 30.000 de puşti, din care 10.000 urmau să intre în dotarea armatei române, iar 20.000 erau destinate pentru înarmarea grupurilor paramilitare din Ungaria şi Transilvania. A doua Convenție cuprindea garanțiile pentru autoritățile române. Alexandru Ioan Cuza condiționa sprijinul acestei expediții militare de recunoaşterea dublei sale alegeri, ca domnitor, din partea celor şapte mari puteri europene.

Textele celor două Convenții au fost remise, prin intermediul generalului Klapka, lui Vasile Alecsandri. Acesta le-a promovat, sub auspicii diplomatice, în capitala Franței. În cadrul Conferinței de la Paris a celor 7 puteri europene, aprilie 1859, cu excepția Turciei şi a Austriei, s-a recunoscut dubla alegere a domnitorului român. Vasile Alecsandri şi domnitorul Alexandru Ioan Cuza au avut rezerve față de planul de cooperare militară franco-italian, cu implicarea autorităților române, fiind iminentă declanşarea unui conflict diplomatic cu Austria.

Diplomatul român s-a întors la Iaşi, pe ruta Constantinopol – Galați, la data de 27 iulie 1859. Finalizase, cu succes, o misiune de anvergură internațională.

Era pentru prima dată în istoria României, când un reprezentant diplomatic realiza demersuri oficiale, în capitalele marilor puteri europene, din partea unui domnitor român.

Activitatea diplomatică a lui Vasile Alecsandri a fost dificilă. Țările române continuau să fie sub suzeranitatea Turciei. El a contribuit la reformarea ministerului de externe prin instituirea biroului național de corespondență diplomatică şi prin înființarea Agenției Principatelor Unite la Paris.

Istoricul Florin Constantiniu, într-o recentă carte afirma[6]: „Deoarece Convenția de la Paris 1858 nu interzicea explicit alegerea aceleiaşi persoane ca domn în ambele principate, unioniştii l-au ales pe colonelul Alexandru Ioan Cuza domn al Moldovei (5 ianuarie 1859), şi al Țării Româneşti (24 ianuarie 1859), punându-se temeliile statului român modern".

Recunoaşterea dublei alegeri a domnitorului Alexandru Ioan Cuza de către marile puteri garantate ale Convenției de la Paris – 1858 a consolidat poziția principatelor în planul relațiilor internaționale.

Scriitorul Keith Hilchins remarca, într-o carte[7] de referință: „În timpul scurtei sale domnii (1859-1866), Alexandru Ioan Cuza, paşoptist şi liberal, a încercat să dea României instituții politice şi economice moderne".

---

[6] Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1999, p.216.

[7] Keith Hitchins, *România 1866 – 1947*, Editura Humanitas, Bucureşti, 1996, p.129.

În septembrie 1860 un transport clandestin de arme, organizat de Cavour, ministrul de externe al Sardiniei, pe traseul Genova – Galați, pentru a sprijini revoluționarii unguri contra administrației austriece, a fost deconspirat de agenții englezi şi austrieci.

La propunerea ambasadorului englez, domnitorul Alexandru Ioan Cuza a acceptat ca armele depozitate în clădirile vămii Galați să fie returnate în Italia, prin transportul asigurat de navele comerciale engleze. Eşecul acestei expediții clandestine de tehnică militară a afectat relațiile României cu Franța.

Vasile Alecsandri a reluat activitatea diplomatică pentru a influența reprezentanții diplomatici ai statelor europene în planul cooperării şi recunoaşterii unirii administrative a celor două principate române.

El a pledat cu mult succes în fața principelui Napoleon al III-lea. La 27 aprilie 1861, Alecsandri îi relata, într-o scrisoare diplomatică, domnitorului Alexandru Ioan Cuza[8]: „Unirea definitivă a Principatelor este în gândul tuturor în Franța".

În Italia, misiunea sa diplomatică a fost dificilă, deoarece eşecul expediției de armament a avut un ecou puternic. Emigranții unguri îl acuzau pe domnitorul român că este vinovat de insuccesul planului militar franco-italian.

Ministrul de externe Cavour l-a asigurat pe diplomatul român de continuarea sprijinului guvernului său în afirmarea intereselor româneşti. El aprecia că unirea administrativă şi legislativă se va realiza în mod implacabil.

Vasile Alecsandri a reuşit, după întrevederea cu regele Victor Emanuel al II-lea, să refacă climatul de colaborare cu autoritățile italiene.

Succesul acțiunilor diplomatului român este relevat în textul unei scrisori oficiale a lui Costache Negri către Vasile Alecsandri[9]. „Trebuie să fiți dumneavoastră domnule Agent diplomatic, care aveți onoarea de a fi cunoscut personal de regele Italiei, ca să fi putut da explicații atât de satisfăcătoare atât majestății sale, cât şi contelui Cavour în ce priveşte armele din Galați, în privința cărora cred că domnul general Durando ne-a acuzat de nelealitate față de guvernul său. Sunt aşadar fericit să aflu că ați izbutit aşa de desăvârşit".

În anul 1863, domnitorul Alexandru Ioan Cuza a apelat la Vasile Alecsandri, în circumstanțe grave pentru destinul statului român. Partidele politice blocau actul legislativ. Domnitorul dorea să rezolve criza internă printr-o lovitură de stat, cu dizolvarea adunării deputaților. Puterile europene garante nu agreau intenția domnitorului de a promova un text de constituție națională şi o guvernare autoritară.

Alexandru Ioan Cuza a trimis, prin intermediul lui Vasile Alecsandri, o scrisoare diplomatică suveranului Franței, pentru a-l asigura de devotamentul şi loialitatea autorităților române față de statul francez. Napoleon al III-lea a fost informat şi de iminența unei lovituri de stat în România.

[8] Marta Anineanu, *Din activitatea diplomatică a lui Vasile Alecsandri*, vol. II, p.269.
[9] G.C. Nicolescu, *Viața lui Vasile Alecsandri*, Bucureşti, Editura pentru literatură, 1961, p.349.

Diplomatul român a reuşit să convingă autorităţile franceze că sunt nefondate suspiciunile asupra unei atitudini ostile a lui Cuza faţă de interesele Franţei.

Era ultima misiune diplomatică din perioada domniei lui Alexandru Ioan Cuza.

În intervalul de timp 1863-1885, Vasile Alecsandri s-a dedicat integral activităţilor literare, fiind perioada cea mai fructuoasă pentru scriitorul diplomat.

În anul 1885, devine senator liberal şi este trimis ca ambasador – ministru plenipotenţiar la Paris.

La acel moment istoric relaţiile româno-franceze erau tensionate din cauza conflictelor economice generate de orientarea germanofilă a politicii regelui Carol I. Vasile Alecsandri a depus toate diligenţele diplomatice pentru relansarea şi dezvoltarea relaţiilor politico-economice dintre Franţa şi România. Obligaţiile diplomatice, în calitatea de ministru plenipotenţiar, solemnităţile, protocoalele şi recepţiile la ambasadă, i-au afectat grav sănătatea. Dorul de ţară, de cabinetul de lucru de la Mirceşti, l-au determinat să vină în fiecare an, pe durata mandatului diplomatic, în România pentru refacerea sănătăţii.

În anul 1890, grav bolnav, este adus în ţară şi la 22 august moare.

Scriitorul diplomat Vasile Alecsandri a fost înzestrat cu puterea de a pătrunde, cu inteligenţă, sensurile vieţii şi ale cuvintelor. A fost un bun orator, un fin analist al epocii sale. A militat pentru afirmarea drepturilor omului şi pentru dezrobirea ţiganilor (trataţi ca sclavi până la jumătatea secolului al XIX-lea).

În acea minunată epocă de renaştere românească şi-a îndeplinit cu abnegaţie misiunile diplomatice. A identificat cu clarviziune imperativele acelui moment istoric şi cu bună credinţă a acţionat pentru salvgardarea intereselor naţionale. Marile personalităţi politice şi diplomatice europene au fost impresionate de subtilitatea raţionamentelor sale, de farmecul convorbirilor cu marele scriitor diplomat Vasile Alecsandri.